

Les dones

8/XI/1973

al poder

Al costat dels qui voldrien que la llengua evolucionés a passos de gegant i inventen a cada moment paraules noves perquè sempre troben diferencials en els conceptes que han de designar o expressar, o perquè creuen que les usuals i tradicionals ja s'han gastat i no serveixen, hi ha els qui creuen que la llengua s'ha immobilitzat i fossilitzat en un moment històric i social determinat, sense que l'hagin d'afectar els canvis que es produeixen en la societat que ja parla. Paradoxalment, sovint són els mateixos, que adés es manifesten molt inquietes i renovadors, adés immobilitistes i petrificats.

Un dels exponents d'aquesta tendència immobilitista es pot observar en la denominació de certs càrrecs públics quan són exercits per dones, en què alguns s'entesten a mantenir-ne; la forma del masculí, al·legant —o, si més no, obeint-hi— el fet que fins ara eren exercits exclusivament per homes. Algú, per exemple, vol diferenciar una alcalde (que presideix el consistori municipal) d'una alcaldessa (la dona d'un alcalde). Però aquesta diferenciació és artificial. Si el Diccionari Fabra només admet per a alcaldessa aquest segon significat, cal simplement atribuir-ho al fet que en aquell temps hom no imaginava que les senyores arribarien a manar sense límits, per a dir-ho amb paraules d'Espriu. Si designant càrrecs o professions a que les dones han tingut més o menys accés des de fa molt de temps hem fet servir tradicionalment noms en femení, com és el cas de reina emperadriu, capitana, abadessa, priora, directora, professora, doctora (o doctoresa, etc.), no veiem cap rao perquè no diguem també alcaldessa, regidora, diputada o senadora. I si el dia de demà una dona accedeix a la presidència de la Generalitat, caldria dir-ne la presidenta talment com si accedeix al papat n'hauríem de dir la papessa. Fins i tot en aquest cas tan excepcional, en que l'únic precedent és un personatge legendari —la papessa Joana— ja tenim el nom a punt.

Com que no tots els noms tenen la mateixa capacitat per a la derivació, encara que es tracti de la formació d'un simple femení, hi ha d'haver, sens dubte, casos dubtosos o conflictius. Cal, aleshores, cercar la solució més adequada per a cada cas. Però això no ha d'afectar els noms que ja tenen un femení usual, o dels quals es pot formar pels procediments generals

ALBERT JANE